ל) קדושין י. סנהדרין נה: סט. נדה מד:, 3) ווע"ע היטב

ביו ליים אם.

תוספות ישנים (המשך)

ומספקא ליה לר"י אם אינו

מטמא לה כדפרישית א״כ לא יירשנה דאם היה יורשה היה מטמא לה כיון דקריי׳ ולא ענו

לה דהוים כמת מצוה דהכי

אמרינן לקמן פ' האשה רבה

(פט:) גבי קטנה כיון דלא ירתי לה אחיה הוי קריא ולא ענו לה והויא כמת מצוה ולא נהירא דא"כ כ"ג ונזיר יטמאו

לאחיהם כשמתו בלא בנים דאו

מת מלוה כדפרישית וזה לא

ננע ננסים בדפרישית חה למ מלינו בכל החלמוד ונ״ל דדוקא היכא שהבעל ירית לה שלא כדין כגון לקמן גבי קטנה שאין לבעל בה קדושין

יורשה ואין קרוביה יורשין אותה קריא ולא ענו לה והויא מת מלוה אבל היכא דבדין אית ליה אין זה מת מלוה

שלינם מקפידים וקרייא שפיר וענו לה כיון שאין מפסידים שום דבר מדינם. וא"ח הכא

נמי שלא כדין ירית לה דהא ירושת הצעל דרבנן וי"ל דכיון שאין ואת האשה חלוקה

מאחרות שהרי כל הטולת

מומנורות שהיי כני העונם הורגלו לירש נשותיהם אע"ג דאינן אלא מדרבנן נראה

להרובים שיורשה בדיו ושפיר

פקרופים שיורשה בדין ושפיר ענו לה קרוביה ולא הויא מת מצוה אבל בקטנה הכל יודעים

כי קדושיה אינם כלום רק

פי קדושים מינם כמם דק מפני שמא ינהגו בה מנהג הפקר וא"כ לא ענו לה כיון

דלא ירתי לה:

ליכא דירית להו רק הם

ונראה דכיון דאינו

תוס׳ חולין לח. ד״

מא א מיי׳ פ״ז מהל׳ חרומות הלכה כא: מב ב מיי פ"ג מהלי אישות הלכה יא טוש"ע אה"ע

סימן לו סעיף א: סימן לו סעיף א: באג ג טוש"ע שם סימן קסו :קעיף ק בוד ד מיי׳ פ״ג מהל׳ איסורי

ביאה ה"ב: ביאה ה"ב: מה ה מיי פ"ג מהל' מטמא משכב ומושב הלכה ג: בור ר מיי פ"ו מהלי תרומות הלי ג:

בז ז מיי׳ פי״ח מהל׳ איסורי ביאה הלכה ב ופי"ט ה"ב טוש"ע אה"ע סי׳ ו סעיף ט וסי ו סעיף יב:

גליון הש"ם

, תום' ד"ה רב אמר דככה"ג שייכא פירכא כדאשכחן שייכא פירכא כראשכחן בפ' קמא דמנחות. עיין נכ"מ דף מג ע"ל מד"ה למר: ד"ה נשאת לכחן וכו' ואיכא למיחש לסמפון ובו'. עייו לחמו דף עב ע"ח מד"ה מנחון:

תוספות ישנים

א) ותימה מאי קאמר אבל חופה דלא קני לה הלא פ"ה דכלהו סברי כרב הונא דחופה קונה ול"ל דגרסינן אצל חופה לא קני לה בלא דלי"ת. ור"ל חופה לא קני לה לפסולה דרוקא בכשרות קונה וא"ת ולשמואל למה לי קרא לומר מטמא הוא לאשתו כשרה ואינו מטמא לאשתו פסולה פשיטא שהרי אינה אשתו וי"ל בפיטה שהיי היהה אלטריך דלחופה אחר ביאה אלטריך קרא דהא שמואל נמי מודה . דיש ביאה לפסולות וראיה לדבר דמייתי לקמן חיובתא לשמואל מההיא דאמן אמן נשמותר מההים דחתן חמן ותאמר אלא דקני לה כשהיא ארוסה ומסתחרא וקא משקה לה כשהיא כשואה משמע דבהכי לא קשיא לשמואל ואמאי הלא אינה אשת אם אין ואמאי הלא אינה אשתו אם אין ביאה לפסולה אלא ודאי שמואל נמי מודה דיש ביאה: ב) וקשה לקמן דמיימי דאמרה אמן שלא סטימי וכוי ומסיק אלא דקני לה כשהיא ארוסה וכו' וש"מ יש חופה לפסולות ומאי מייתי סייעתא לרב לישני דהתם לאחר קדושין איירי דהא קאמר שלא שטיתי ארוסה וו"ל דמ"מ מיימי שפיר דכיון דמשום החופה עם הקדושין החופה חוקה כ"כ שתהא נקראת אשתו לענין שתשתה וקרינא בה והביא האיש את אשתו וגם סיא חוקה כ"כ שילאת מדין ארוסה שהיא בסקילה ונידונת בחנק א"כ חופה בלא קדושין נמי תועיל מיהא לפסול מתרומה דבי נשא ונראה לר"י לתתרונה דבי משני אל היים חופה לפסולות מ"מ אינו מטמא לה כדאמריטן (לעיל כב:) מטמא הוא לאשתו כשרה ואינו מטמא לאשתו פסולה

תום' חד מקמאי

. גרסי׳ בפ׳ עשרה יוחסין בא לימלך מורין לו כראב״י אבל אין מוציאין מידו כר׳ יוסי: אתמר רב אמר יש חופה לפסולתו ושמואל אמר אין חופה לפסולות. פירוש חופה בלא קדושין והכי משמע לקמן דאמר רמי בר חמא יש חופה לפסולות באנו לקמן האמור מי בו המאיש חופה לפסולות באנו למחלוקת ר״מ ור״ש ור״א עד ירלמא לא היא ע״כ לא קאמר

רב אמר יש חופה לפסולות. נראה לר"י לפרש לפי שיטת הקונטרק יש **חופה לפסולות**. כהן גדול שהכנים אלמנה בת כהן לחופה ולא בא דפליגי בחופה בלא כסף דרב ושמואל סברי כרב הונא דאית עליה ומעיקרא נמי לא קידשה אפילו הכי פסלה מתרומה דבי נשא ליה בריש קידושין (דף ה.) דחופה קונה וקאמר רב דכי היכי דקנו קידושי חופה בכשרות הכא נמי קני בפסולות ועדיפא מקידושי כסף

דאפי׳ ר״א ור״ש דאמרי דקידושי כסף לא פסלי בחופה דהרובה לביאה מודו כדקאמרינן בדיחויא דמילתא דרמי בר חמא ולא שייך כאן דיו דהא דמשתמרת לביחה פסולה דחורייתה לא אכלה מדרבנן והחמירו חכמים בחופה יותר לפי שקרובה לביחה וטעמא דרב משום דסבר דבפסולות נמי שייך שארו וכי היכי דקרינן בה שארו על ידי חופה שאחר קידושין לשוייה נשואה לענין השקאת סוטה דבעינן תחת אישך דהיינו נשואה נערה המאורסה לאפוקי ולענין מסקילה לחנק קניה נמי בלא כסף לשוייה ארוסה ושמואל אמר אין חופה לפסולות דחופה לא מהני אלא בכשרות דחופה קירוב ביאה הוא ולא מהניא אלא בראויות לביאה אבל

איש חופה לפסולות ושמואל אמר אין חופה לפסולות אמר שמואל ומודה לי אבא בתינוקת פחותה מבת שלש שנים ויום אחד הואיל ואין לה ביאה אין לה חופה אמר רבא אף אנן נמי תנינא 🌣בת שלש שנים ויום אחד מתקדשת בביאה יואם בא עליה יבם קנאה יוחייבין עליה משום אשת איש "ומממאה את בועלה לממא משכב תחתון כעליון ינשאת לכהן אוכלת בתרומה יבא עליה אחד מכל הפסולין פסלה בת שלש שנים ויום אחד הוא דמפסלה בביאה מפסלה בחופה הא פחותה מבת שלש שנים ויום אחד דלא מפסלה בביאה לא מפסלה נמי בחופה שמע מינה אמר רמי בר

חמא יש חופה לפסולות באנו למחלוקת רבי מאיר ורבי אלעזר ורבי שמעון

בפסולות שאין ראויות לביאה לא וחופה דלאחר קידושין נמי לא מהניא בפסולות לשמואל א) דלא שייך בהו שארות וקירוב ביאה מדמייתי מההוא שלא שטיתי ארוסה כו' סייעתא לרב דמיירי בחופה שאחר הקידושין ורמי בר חמא דקאמר דיש חופה לפסולות באנו למחלוקת כו׳ פליג אדרב ושמואל ואמא למימר דליחיה לרב דמיירי בחופה שאחר הקידושין ורמי בר חמא דקאמר דיש חופה לפסולות באנו למחלוקת כו׳ פליגי בחופה כן אריך לפרש לפי לדרב דפסל לכולי עלמא ולימא דשמואל דאמר דלכולי עלמא לא פסלה דהא בשיטת הקונטרס ב׳ ולא רצה לפרש דאיירי בחופה שאחר הקידושין דא״כ לא מצי שמואל למימר דלכולי עלמא לא פסלה דהא פסולה וקיימא שיטת הקונטרס ב׳ ולא רצה לפרש דאיירי בחופה שאחר הקידושין דא״כ לא מצי שמואל למימר דלכולי עלמא לא פסלה דהא פסולה וקיימא משעת קידושין לר' מאיר ואין לפרש בחופה שאחר קידושין וכגון שלא היה הפסול בשעת קידושין כגון שנעשה פלוע דכא אחר הקידושין או כהן גדול שקידש קטנה ובגרה תחתיו דבכהאי גוונא נמי מיפסלא כדמוכח בבעיא דלקמן (דף נמו) בכהן שקידש קטנה ובגרה תחתיו לפירוש (שם ד״ה מהו) וממאי דאמר בהערל (לקמן עה.) דאפי׳ לרבי יוחנן דמוקי מתניתין דאם לא ידעה אפילו כר״מ משמע דוקא בנשואה שכבר אכלה אבל ארוסה לא אין ראיה דהתם בבת ישראל מיירי שאינה אוכלת אלא מכחו ולכך לא תתחיל לאכול על ידי נישואין פסולין אבל בת כהן לכהן איכא למימר כיון דאכלה מקודם אוכלת נמי לאחר שנפלע ולא מסתבר נמי לאוקמי בארוסה שכבר אכלה בהגעת זמן כמשנה ראשונה וכר׳ יוחנן דאמר היכא דכבר אכלה דלא מפסלא משום שימור ביאה פסולה לר"מ דדוחק להעמיד פלוגחא כמשנה ראשונה ועוד דמשמע דאיירי רב ושמואל בפסולות דמתני׳ אלמנה לכהן גדול גרושה וחלולה לכהן הדיוט וקשיא לר"י על פירוש הקונטרס דלישנא דקאמר רמי בר חמא לר"מ דאמר קידושין פסלי חופה נמי פסלה משמע דאיירי בחופה שאחר קידושין דאי בחופה בלא כסף הא חופה נמי קידושין היא ולא הוה ליה למימר סמם קידושין אלא כסף ושטר ועוד הקשה ר"ת דלפירוש הקוטרס אתו רב ושמואל דלא כהלכה דלא קיימא לן כרב הונא מדאמר בריש קידושין (דף ג. ושם) מניינא דרישא למעוטי חופה ולרב הונא דאמר חופה קונה למעוטי מאי וקאמר נמי בגמרא התם (דף ה:) ורב הונא כסף באישות לא אשכחן כו' משמע דאין הלכה כמותו ועוד הקשה ה"ר י"ט מיוני דלשמואל דאמר אין חופה לפסולות אבל לכשרות יש חופה ואמאי הא רב הונא יליף דחופה קונה מהלד השוה דכסף ושטר וביאה והשתא איכא למפרך מה להצד השוה שכן קונין בפסולות תאמר בחופה שאף אחר שתלמוד שקונה אין קונה בפסולות °דבכי האי גוונא שייכא פירכא כדאשכחן בפרק קמא דמנחות (דף 1.) גבי טריפה לגבוה ובבבא קמא (דף מ:) גבי שור האינטדין ואין לומר דלא חשיבא פירכא משום דחופה דפסולות אינה קרויה חופה דמכל מקום פירכא היא כדפריך התם מה לנסף שכן פודין בו הקדשות ומעשר שני תאמר בביאה כו׳ ונראה לר"י כפירוש ר"ת דבחופה שאחר קידושין איירי רב ושמואל ואנתאלמנה או נתגרשה דמתניתין קיימי רב אמר יש חופה לפסולות ואם לר"י כפירוש ר"ת דבחופה שאחר קידושין איירי רב ושמואל ואנתאלמנה או נתגרשה דמתניתין קיימי רב אמר אין חופה לפסולות ואם נתאלמנו או נתגרשו אחר חופה פסולות לכולי עלמא כיון דיש חופה וחופה חשיבא כביאה לפסול לעולם ושמואל אמר אין חופה לפסולות והוי נתאלמנו או נתגרשו מן האירוסין דכשרות אפילו לר"מ והא דלא קבעי ליה אמתניתין דנתאלמנו או נתגרשו משום דאפלוגתא דר"מ ור"א ור"ש קיימי והא דאמר רמי בר חמא לרבי מאיר דאמר קידושין פסלי ה"פ כיון שמחמיר כל כך דאפי' בקידושין לא אכלה כמו כן יחמיר בחופה בנתאלמנה או נתגרשה שלא תאכל לעולם וכו' ולפירושו נמי רמי בר חמא פליג אדרב ושמואל: אברד שבואד ובודה די אבא. לא כמו שפירש בקונטרס לשון חשיבות אלא כך היה שמו של רב כדפירש בערוך בערך אבא כדאמרינן בברכות (דף מז.) אילו מייתו ארדליא וגוזליא לאבא ורב כהנא דאמר (שם דף סב.) דמי פומיה דאבא כדלא טעים תבשילא ובראשית הגז (סולין קלו:) נמי אמר מאן ריש סידרא בכבל אמר ליה אבא אריכא וקצת קשיא על רב כהנא שהיה תלמידו של רב היאך היה קורא לרב בשמו ובחלק (סנהדרין ק.) אמר מפני מה נענש גחזי מפני שקרא רבו בשמו ושמא משום דרב כהנא חלמיד חבר דרב הוה כדאמרינן בפרק אחד דיני ממונות (שם לו:) כגון רב כהנא ורב אסי דלגמריה דרב הוו לריכי ולסבריה דרב לא הוו לריכי ובסוף בבא קמא (דף קא:) נמי אמר דשייליה רבי יוחנן כל ספיקי דהוו ליהט: דחריברן עליה משום אשת איש. פירוש אם קבל בה אביה קידושין וחימה דאמאי אינטריך למתני דמסיפא שמעינן לה דקחני ואם בא עליה אחד מכל העריות מוממין על ידה ואשת איש בכלל כדמוכח בפרק בן סורר ומורה (סנהדרין דף סט. ושם) ואפילו בהמה בכלל כדמוכח בפרק ארבע מיחות (שם נה: ושם) בשמעתא דתקלה וקלון ונראה לר"י דקאי אאם בא עליה יבם קנאה וקמ"ל דקנאה קנין גמור מדאורייתא ולא הוי כביאת בן תשע דקתני בההיא משנה (נדה מה.) דהתם לא קנה אלא מדרבנן כדאמרינן (שם) עשו ביאת בן תשע כמאמר בגדול דממעטינן לה מדאורייתא בפרק ארבע מיתות (סנהדרין דף נב:) ובפרק קמא דקידושין (דף יע.) מאשר ינאף את אשת איש פרט לאשת קטן וקשה דבפ׳ בן סורר (סנהדרין סט.) דייק מינה שהולכין בדיני נפשות אחר הרוב דאי לא אולינן ניחוש דלמא אילונית היא ואדעתא דהכי לא קדיש ולהאי פירושא דקאי אאם בא עליה יבם אמאי פריך ניחוש דלמא אדעתא דהכי לא קדיש היינו אחיו הראשון ויצטרך לומר והאי נמי אדעתא דהכי לא יבם ה"ל למיפרך טפי ניחוש דלמא אדעתא דהכי קדים אחיו הראשון דשוב אינה אשת יבם או ה"ל להקשות בסתם ניחוש דלמא אילונית היא ובכל ענין בין אדעתא דהכי קדיש אחיו הראשון או לא קדיש אינה אשת יבם וי"ל דנקט אדעתא דהכי לא קדיש משום דמסיפא נמי בעי למיפרך ואם בא עליה אחד היא פור המריאת כו' דמרישא היה יודע דמצי לשנוי מאי חייבין דקתני קרבן כדמשני ליה ופריך הא מוממין קתני ומכח זה הקשה בתחלה מכל העריות כו' דמרישא היה יודע דמצי לשולם ל"ל מאי חייבין דקתני קרבן דהתם לא מהני מידי מה שקבלה עילויה ומשני בדקבלה עילויה פירוש בסיפא אבל ברישא לעולם ל"ל מאי חייבין דקתני קרבן דהתם לא מהני מידי מה שקבלה עילויה כדפירשנו וריב"א פירש דאצטריך וחייב עליה משום אשת איש דאי לאו דקתני לה הוה מוקמינן ואם בא עליה אחד מכל העריות דוקא בעריות ולא בבהמה אבל השתא דקתני וחייב עליה משום אשת איש והוא הדין כל העריות תו לא אילטריך סיפא אלא משום בהמה ומכח זה דייק בפרק ד' מיתות (שם דף נה:) דכל העריות אפילו בהמה חדע דבסיפא גבי בן תשע קתני כל העריות שבתורה מומחין על ידו ואפילו הכי קחני ונסקלת בהמה על ידו אלמא לא הוי בהמה בכלל כל העריות: בשאת לבהן אובדת בתרומה. אבל פחותה מבת ג' כיון דלאו בת ביאה היא לא בדיק לה °ואיכא למיחש לסמפון מוגם חוזר ומשלחה לבית אביה ולהכי לא אכלה:

פוסלתה דהא חשיבות חופה אינה אלא משום שהיא קרובה לביאה והיכא

ביאתה פוסלתה מתרומת אביה אין

חופתה פוסלתה: אף אנן נמי סנינא.

דאין ביאתה פוסלתה וכיון דאין

ביאתה פוסלתה כ"ש דאין חופתה

דחופה ככניסת בעילה דמיא: ומודה לי אבא. משום דקשיש מיניה

קרי ליה אבא כמו לשון נשיאי ורבי: הואיל ואין לה ביאה. אין

דביחה לח חשיבה כל שכן חופה: ומטמחה חם בועלה. חם נדה היח לטמא בועלה משכב תחתון כעליון במסכת נדה [לו.] מפרש לה שיהא תחתון של בועל נדה כעליונו של זב שמטמא אוכלין ומשקין ואין מטמא אדם וכלים כתחתון של נדה עלמה שהוא קרוי מדרם ואב הטומאה: מן הפסולין. כגון חלל נתין וממזר או אלמנה לכהן גדול: פסלה. מתרומת בית חביה:

לרבי

מוסף רש"י

בת שלש שנים ויום אחד. ביאמה ביאה לכל דבר נודה מד:) קים להו לרבנן דשוב אין בתוליה חורין ומחז היח רחויה לביחה (סנהדריו נה:) לפורט לפינוט (מנותן אלבע מכלן כנותן אלבע בעין ואינה ביאה (קדושין י.). מתקדשת בביאה. מדעת האב (שם) אם מסרה אביה לאחד לבא עליה לשום קדושין, אבל לא מדעת עלמה דאיו מעשה קטנה כלום (סנהדרין סט.) דהאב זכאי בכתו בקדושיה, דכתיב את בתי נתתי לאיש הזה, אבל היא עצמה ואמה ואמיה כשהיא ימומה אין בה קדושי מורה אלא רבנן הוא דמקון ולא הצריכוה גט אלא מיאון בעלמה (שם נה:). ואם בא עליה יבם קנאה. חכה בנכסי החיו ליורשה ולטמה לה (נדה מד:) ואם רלה להוליאה די יבום ומתגרשת הימנו בגט ומקבלו אביה ואינה לריכה חלינה, דהא בביאת יבם תלה רחמנא, שכיון שלקחה נעשית כאשתו לכל דבר שמגרשה בגט, חה הרי בא עליה, אבל פחות משלש שנים אינה ביאה ואינה נקנית לו ואם בא לגרשה בגט אינו יכול אלא ימתין עד שתהא בת שלש שנים ויום אחד ויבעול או עד שתביא כ' שערות ותחלון (סנהדרין נה:). וחייבין עליה משום אשת איש. אם קיבל בה אביה קדושין מזה ובא אחר עליה נהרג, דביאתה ליאל (נדה מד: וכעי"ז קדושין שם וסנהדרין שם ושם) אכל

לכניתוש לסנפון אי וגם חוזר ונושכנוה לבית חביה ונהכי לח קכלה. קהני כסף שלה קדושין הן לחיב עליה לאחר שלש, אבל הבא עליה בחוך שלש לא נחחייב אע״פ שהיא אשת איש, דלאו ביאה היא (שם נהה). ומטמאה את בועלה. כשהיא נדה שבעת ימים כדכתיב (ויקרא טו) ותהי נדתה עליו (קדושין ה) דקייל (נדה לב.) מרבוא דייו ואשה כי תהיה זבה לכנות מנוקת בת יום אחד שמטמאה בנדמה, ומיהו כי מטמאה בנדה במגע ובמדכק הוא דמטמאה טהרות ואדם וכנים כשאר נדה אבל בא עליה במוך שלש אינה מטמאחו טומאת שבעה כטועל נדה דכחיב ביה ותהי נדמה עליו, אלא הרי הוא כנוגע בעלמא לטומאת ערב משום דלאו ביאה היא, אבל בת שלש מטמאחו כדין בועל גדה (סנהדרון נה: ובעי־ז גדה חד:). לטמא משכב תחתון כעליון.

יו דכש אי היי בי בי אקשנו! ר"מ אלא בקדושין דקני לה אבל חופה דלא קנה לה. אלמא בחופה בלא קידושין עסקינן והפירוש הנכון בחופה דאחר קדושי? איירי וכהן שנפצע אחר קדושין ונכנסת לחופה לאחר שנפצע. ומסתברא כיון דקי"ל הלכתא כרב באיסור ורב ששת נמי קאי - . כותניה הלכתא כרב ואף על גב דרבנן דפליגי עליה דר״י בן בנו של ר״י בן ברוקה סבירא להו אין חופה לפסולות אפילו הכי הלכתא כרב ורב ששת הלכך כהנת שנכנסה לחופה עם פסול לה אע״פ שלא נבעלה כמי שנבעלה דמי ונפסלה מלאכול בתרומה ובחלה:

מחמון של פועל נדה כעליונו של זו ובר ודה מד) שעושה בועלה משכב ומעוש הפל למח אוכלין ומשקין כעליונו של זו (קדושין יי) שהצועל נדה מטמא משכב החחמון משום משכב אפילו לא נגע צו, כעליון של זוב, הכי מפורש במסכם נדה בפרק בנוח כומים (לב:) שאין משכבו של צועל נדה מטמא משכב החחמון משום משכב אפילו לא נגע צו, כעליון של זוב, הכי מפורש במסכם נדה בפרק בנוח כומים (לב:) שאין משכבו של צועל נדה חמור כמשכב וב שעשים אל גבי הזב, שאינו אלא ראשון לטומאה ואינו מטמא אוכלין ומשקין, ומקראי ילפיען לה הסם (טנהדרין וה:) אבל נדה וכל אשר יגע במשכבה, אלא הכי הוא כעליינו של זוב, בגד שנישא על גבי הזב, שאינו אלא ראשון לטומאה ואינו מטמא אדם וכלים, דכמיב בהו וכל אשר יגע במשכבה, אלא הכי הוא כעליינו של זוב, בגד שנישא על גבי הזב, שאינו אלא ראשון לטומאה ואינו מטמא אדם וכלים אלא אוכלין ומשקין, ומקראי ילפיען לה פסוסה מבח שלש הבא עליה בנדותה אינו כבועל נדה אלא כנוגע בנדה ואין משכבו מטמא אפילו אוכלין ומשקין אפילו נגע בו, דנוגע בנדה אינו אלא ראשון לטומאה ואינו מטמא לפילו בעש היה בא. המשך בעסוד הבא.